

Bollen bestellen!

Marieke Nolsen deelt haar enthousiasme voor bloembollen. 'Geen ander soort plant biedt in het voorjaar zoveel kleur.' In deze driedelige reeks geeft ze praktische bollentips. En ze pleit voor biologisch. 'Ik heb het gevoel dat we op een omslagpunt zijn beland.'

tekst FRANSJE VAN DORP | beeld SANDRA VERKIC

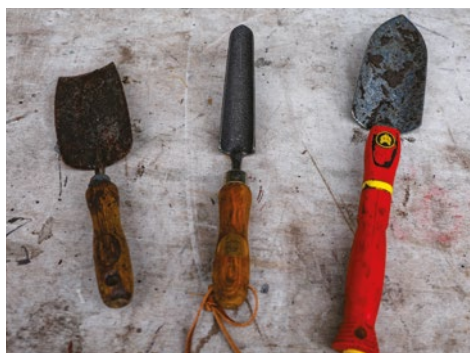


Bollen planten met Marieke

Als je er eenmaal mee begint ben je voor altijd besmet, zegt Marieke Nolsen. Ze bedoelt: tuinieren met bloembollen. Het is een gure herfst dag. We zitten in haar warme, sfeervolle woonkeuken, die uitkijkt op de tuin. Die is duidelijk op z'n retour, maar komend voorjaar zal de grote, idyllisch gelegen lushof rond haar huis weer worden opgeluisterd door bloeiende sneeuwkllokjes, blauwe druifjes, sterhyacinten, *Leucojum*, *Fritillaria* en, last but not least, heel veel narcissen en tulpen. "Ieder jaar plant ik zo'n 3.000 stuks."

Een pittige klus, beaamt Marieke. Maar geen straf, want terwijl je bezig bent, de bollen stuk voor stuk in de losgemaakte grond duwt en weer toedekt, ben je iets aan het creëren. Iets om naar uit te kijken en je op te verheugen. "In je hoofd til je de tuin als het ware over de winter heen."

Er zijn geen andere planten die in het voorjaar zoveel zo veel kleur geven, benadrukt Marieke. "En omdat de bollen



Goed gereedschap is het halve werk.

elkaar zo snel opvolgen in bloei, zie je steeds weer iets nieuws. Vanaf april kijk ik vijf weken lang iedere week naar een andere tuin."

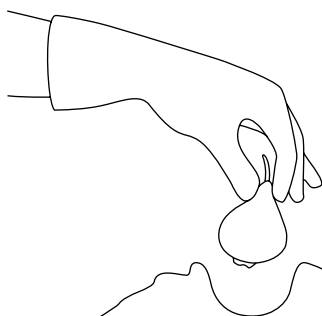
Kiezen

Bij het kiezen van bloembollen zijn er verschillende zaken waarmee je rekening kunt (of moet) houden. Bloeitijd, hoogte en bloemkleur zijn voor de hand liggende criteria, maar belangrijker nog is de beschikbare plek. Ligt die in de zon of in de schaduw? Is het er droog of vochtig? Bollen die je koopt zijn kant-en-klaar. Dat wil zeggen dat de bloem die in het voorjaar ontluikt, al is aangelegd in de bol. Daarom is er in dat eerste jaar na planten weinig kans op teleurstellingen. Maar het is natuurlijk

helemaal mooi als de bollen zich in de tuin gaan vestigen en ieder jaar - of op z'n minst een aantal jaren achter elkaar - terugkomen en zich zelfs vermeerderen. Dat laatste lukt alleen als de bollen worden geplant op een plek waar ze zich helemaal thuis voelen én als het zogenaamde 'verwilderingbollen' zijn. In Mariekes tuin - met vochtige grond - doet *Leucojum* het bijvoorbeeld heel goed. "Ze breiden zich zelfs uit." Hetzelfde geldt voor sneeuwkllokjes. "Die haal ik af en toe uit de grond, deel ze en plant ze opnieuw."

Winst

Behalve de beschikbare plek is er nog een criterium waarop je kunt letten bij aanschaf: hoe zijn de bollen gekweekt? "Wat dat betreft heb ik het gevoel dat we op een omslagpunt zijn beland", zegt Marieke. "Steeds meer mensen vragen zich af wat ze kunnen doen om bij hun eigen huis meer natuur te creëren. Er zijn allerlei manieren om dat voor elkaar te krijgen en één daarvan is de keuze voor biologisch geteelde bloembollen, want dan weet je zeker dat het stuifmeel van de bloemen geen restjes bestrijdingsmiddelen bevat." Door de keuze voor biologisch help je niet alleen de natuur in je eigen tuin. Ook de plekken waar biologische bollen worden geteeld leveren een niet te onderschatten bijdrage aan de biodiversiteit. Omdat daar niet gespoten wordt, vliegen er veel meer



insecten. En waar meer insecten zijn, zijn meer vogels, die op hun beurt ook weer een onmisbare schakel vormen in het ecosysteem. Met andere woorden: de keuze voor biologisch helpt niet alleen je eigen tuin verder maar ook de natuur elders. En dat is winst.

Die winst heeft - uiteraard - een prijs. Voorlopig slaat de aanschaf van 3.000 biologische bollen nog een te groot gat in haar budget, stelt Marieke. Daarom bestelt ze deels bollen die regulier zijn geteeld. De overige, biologische bollen schaft ze aan bij naturalbulbs.nl.

Laat planten

Het planten van 3.000 bollen, hoe pak je dat slim en ergonomisch aan? "Ik wacht tot in december met planten. Dat doe ik in de eerste plaats omdat de narcissen dan later bloeien, namelijk begin mei in plaats van half april. Zo krijg je een combi met laatbloeiende tulpen en omdat ze qua vorm zo verschillend zijn, levert dat een heel mooi plaatje op. Het jaar erop hebben de narcissen weer hun oorspronkelijke bloeitijd natuurlijk,

Marieke gebruikt een gewoon plantschepje om mee te 'wrikken'.



Met kniebeschermers kruipt het een stuk makkelijker.

maar omdat je in zo'n grote tuin elk voorjaar narcissen bij moet planten, lukt het toch om altijd die combi te krijgen."

Een ander voordeel van laat planten is dat de grond dan kouder is. "Daardoor zijn vervelende schimmels waar met name tulpen last van kunnen hebben, minder actief. Om de kou tegen te houden gebruik ik altijd twee paar stevige handschoenen. Die leg ik eerst bij de kachel, dan trek ik een paar warme handschoenen aan en ga aan het werk. Intussen ligt het tweede paar op te warmen. Zijn de eerste handschoenen afgekoeld, dan trek ik dat tweede paar aan en leg het eerste weer bij de kachel. Zo houd ik warme handen."

Om snel en efficiënt te kunnen planten gebruikt ze drie verschillende schepjes. "Ik heb een heel smal schepje van een duur Engels merk waarmee ik bollen tussen de vaste planten plant. Op andere plekken gebruik ik een gewoon plantschepje van goede kwaliteit. Daar schep ik niet alleen mee, ik gebruik het ook om mee te wrikken. Zo ontstaat er een spleet in de grond waarin je heel makkelijk kleine bolletjes, bijvoorbeeld van *Fritillaria uva-vulpis*, kunt laten glijden. En dan heb ik ook nog zo'n DeWit-schepje met een stompe kant, waarmee je kunt 'hakken'. Hiermee kun je een bol in de pol van een vaste plant plaatsen."

Kniebeschermers waarmee je comfortabel

kunt kruipen zijn ook handig. Verder let ze goed op de belasting van haar pols. "Om overbelasting te voorkomen houd ik mijn pols recht en beweeg ik hem alleen op en neer, ik gebruik hem dus als scharnierpunt. Zo voorkom ik dat hij pijnlijk wordt." Zitten alle bollen eenmaal in de grond, dan hoeft er niets meer te gebeuren, behalve wachten. "In tuinieren met bloembollen zit altijd een element van onvoorspelbaarheid," zegt Marieke. "En omdat ik openbollendagen houd, levert dat soms stress op. Maar het is vooral erg leuk en het komt altijd goed." ▶

MARIEKE NOLSEN

Treekerweg 11, 3832 RS Leusden.

www.mariekenolsen.nl

Marieke selecteerde zes biologische bollen die vrijwel allemaal geschikt zijn voor verwildering. Je kunt ze nu bij ons bestellen!



1 *Tulipa clusiana* 'Tinka'

Bloeit rozerood met een citroengeel randje. Dit botanische tulpje is kleiner en fijner dan de klassieke, veredelde tulpen. Van nature groeien botanische tulpjes op droge, stenige plekken in de bergen. In de zomer bakken de bolletjes in de zon. In het voorjaar, als het nog vochtig is door de gesmolten sneeuw, bloeien ze. Op de juiste plek geplant kan dit tulpje verwilderen (op zandgrond eventueel wat bentoniet toevoegen). Omdat de bloemen bij zonnig weer wijd open staan, kunnen de insecten er gemakkelijk bij. Marieke: "Ik zet ze vaak in een groepje neer, waardoor het wat voller oogt. Ook leuk tussen vergeet-mij-nietjes of samen met hogere tulpen."

Hoogte: circa 30 cm; **bloei:** late voorjaar.



2 *Tulipa* 'Orange Cassini'

De bloemen van deze sterke tuintulp zijn koperachtig oranje en hebben een kersenrode blos, die langzaam naar oranje verkleurt. Samen met rode tulpen zorgen ze voor een warme gloed in je tuin. Marieke: "Dit is toch wel een van de sterkere soorten, die gemakkelijk nog een keer terugkomt."

Hoogte: 30-40 cm;

bloei: vroege voorjaar.

3 *Tulipa clusiana* var. *chrysantha*

Marieke: "Ook zo'n leuk, klein tulpje en ook weer een enorme bijentrekker." De bloemen zijn tweekleurig. Is het koud, dan blijven ze dicht en zie je voornamelijk rood. Schijnt de zon, dan gaan ze open en wordt het zachtgele binnenste zichtbaar. Op een zonnige, enigszins droge en voedzame plek kan dit tulpje verwilderen. Voeg op zandgrond eventueel wat bentoniet toe. Botanische tulpjes zijn ook in mixen te koop.

Hoogte: 25 cm; **bloei:** april.





Foto: Robert Heemskerck

4

4 *Narcissus poeticus* var. *recurvus*

Wordt ook wel dichtersnarcis genoemd en bloeit als een van de laatste narcissen. De bloemen ontluiken eind april (soms pas in mei) en geuren heerlijk. Deze narcis staat graag in humusrijke, vochthoudende - maar wel goed afwaterende - grond, op een plek in de zon of halfschaduw.

Marieke: "Bij mij komt hij wel terug, maar niet heel goed. Maar hij is wonderschoon."

Hoogte: 40 cm; **bloei:** eind april/mei.

5 *Narcissus* 'Minnow'

Deze dwergnarcis geurt heerlijk, bloeit uitbundig en is geschikt voor verwildering. Omdat er meerdere kleine bloemen aan een stengel zitten, ziet 'Minnow' er anders uit dan de meeste narcissen. Zet hem in losse, humusrijke grond, die in de winter niet te nat mag zijn. Zon of halfschaduw. Leuk samen met bosanemonen!

Hoogte: 20 cm; **bloei:** maart-april.



5

Foto's: Robert Heemskerck



6

6 *Fritillaria uva-vulpis*

De auberginekleurige bloemen hebben een geel randje. Ze hangen en er zitten verschillende bloempjes aan een steel. Marieke: "Je moet ze in een groepje planten, met zo'n tien bij elkaar. En dan een paar groepjes per vierkante meter. In een mix komt dit bolletje minder goed tot z'n recht. Het wordt een ander verhaal als je ze - wat ik vaak doe - ook als plukbloemetje gebruikt."

Deze *Fritillaria* of vossedruif staat graag op vochthoudende grond, in de zon of halfschaduw.

Hoogte: 30 cm; **bloei:** april-meï. ♦

Bestel nu

Deze zes biologisch gekweekte soorten kun je nu bestellen:

1. *Tulipa clusiana* 'Tinka' (12x) € 7,50
2. *Tulipa* 'Orange Cassini' (12x) € 7,50
3. *Tulipa clusiana* var. *chrysantha* (12x) € 7,50
4. *Narcissus poeticus* var. *recurvus* (10x) € 7,50
5. *Narcissus* 'Minnow' (12x) € 7,50
6. *Fritillaria uva-vulpis* (12x) € 7,50

Verzendkosten € 7,50, levering vanaf half oktober.

Kijk op www.groei.nl/bollen-bestellen.

